

že cena trhov^á byla umluvena na 12.200 Kč. Za odvolacího řízení stalo se též nesporným, že strany mezi sebou nejednaly o tom, koho z nich postihne dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí a že se tudíž ujednání v tom směru neuskutečnilo. Zjištěno jest pouze, že strany při úmluvě trhov^é smlouvy ujednaly, že každá strana si bude platiti své, co na žalované patří, dají si oni do pořádku, a co patří na žalobce, on si zaplatí, a že na to žalovaná řekla, že již nějakou dávku platili a ostatní si zaplatí a, když by něco na žalobce přišlo, aby jim to poslal, že si to zaplatí. Kdo má platiti dávku z přírůstku hodnoty, jest vládním nařízením ze dne 23. září 1920, čís. 545 sb. z. a n. přesně stanoveno v ten rozum, že ji má platiti zcizitel, že vyměřovací řízení se provádí výhradně se zcizitelem a toliko jemu se dávka ta předpisuje, že však při její nedobytnosti na zciziteli ručí za ni nabyvatel (§ 13 cit. nař.). Nesprávně tudíž odvolací soud usuzuje, že zciziteli se ukládá dávka ta toliko z důvodů formálních, že však zcizitel nemá zákonné povinnosti, by ji ze svého platil. Nařízení mluví zcela jasně, kdo jest povinným podmínkem, připouští však, že by strany tuto zákonnou povinnost zvláštním ujednáním přesunuly ze zcizitele na nabyvatele (§ 5 odstavec druhý cit. nař.). Jest tudíž povinnost zcizitelova, nésti dávku tu pravidlem a jen výjimkou, umluvily-li strany opak, nese ji nabyvatel. Dávka vypočítává se dle přesných, v §§ 11 a 2 nař. uvedených předpisů, jichž neznalostí nikdo se nemůže omlouvati (§ 2 obč. zák.). Jest tedy výše dávky té určitelná a nemohla by proto, že strany o dávce ničeho neumluvily, cena trhov^á býti pokládána za neurčitou a smlouva trhov^á za neplatnou. Avšak ani náhled odvolacího soudu, že dávka jest součástí ceny trhov^é, nelze sdíleti, neboť dávka jest dávkou veřejnou, na úmluvě stran úplně nezávislou a nemá tudíž okolnost, zda strany ohledně otázky, kdo z nich ji zaplatí, něco uchylujícího se od nařízení umluvily, čili nic, vlivu na určitost trhov^é ceny a na platnost trhov^é smlouvy. Nedostatek úmluvy o převzetí dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí, žalovanými žalobci prodaných, má jen ten účinek, že dojde platnosti předpisu §u 13 nař. o tom, kdo ze stran dávku zaplatí, smlouva trhov^á však tím ve své platnosti dotčena není.

Čís. 3978.

Zákonné zástavní právo na nemovitosti pro dávku z majetku (zákon ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n.) týká se jen částky dávky, která byla vyměřena z nemovitosti. Nebyly-li berním úřadem v tomto směru, jakož i o kvotě čisté hodnoty nemovitosti ke dni 1. března 1919, předloženy potřebné doklady, jest přihlášku k rozvrhu zamítnouti.

(Rozh. ze dne 12. června 1924, R II 173/24.)

Žádost berního úřadu, by z výtěžku dražby za exekučně prodanou nemovitost byla ve výsadním pořadí přikázána pohledávka eráru na dávku z majetku, soud prvního stolu v Praze zamítl. Rekursní soud usnesení potvrdil a Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Nižší soudy měly právem za to, že pohledávka eráru na zaplacení dávky z majetku ve zbytku 3.760 Kč nebyla přihlášena za tak přesných údajů a dokladů (§§ 210 a 214 ex. ř.), aby mohla býti z nejvyššího podání přikázána. Názor stěžovatelky, že již zákonné předpisy a zvláštní skutečnosti případu i bez podrobné přihlášky postačovaly, aby dávka byla přikázána, není správným. Zejména není správným právní názor stěžovatelky, že dávka z majetku se zákonným obmezením požívá na nemovitostech zástavního práva celá a nikoli jen částkou, která byla z nemovitosti vyměřena. Správnost opačného názoru plyne z doslovu zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n. (§ 62, odstavec první, slova: »do částky poměrně na ně (nemovitosti) vypadající«) z vysvětlivek v prováděcím nařízení ze dne 27. července 1920, čís. 463 sb. z. a n., v bodě K § 62, k odstavci (1) (viz v odstavci (5) slova: »nemovitost tedy neručí vůbec za dávku vypadající pouze na jmění kapitálové«) a z odůvodnění vládního návrhu zákona čís. 309 z r. 1920, tisk 2267, jež praví v bodě K §§ 61 a 62, že zákonné právo zástavní v zájmu držby hypotekární zabezpečuje jen poměrnou částku dávky na nemovitost vypadající. Vládní osnova stala se v tomto bodě i zákonem, jímž bylo zástavní právo podle zprávy rozpočtového výboru (tisk 2751) jen ještě více omezeno. Bylo proto v tomto případě nezbytno, by podle §u 210 ex. ř. bylo včas doloženo, zda a pokud účtovaná dávka vypadla na nemovitost. Mimo to by muselo býti vzhledem k ustanovení §u 55 zákona čís. 309 z r. 1920 o splatnosti dávky a o úrokové náhradě za předčasné splátky a vzhledem k §u 223 ex. ř. udáno, kdy byl doručen platební rozkaz a dávka se tudíž stala splatnou. Také není správné, že soud byl s to, na základě spisů (§§ 210 a 214 ex. ř.) vypočísti 30% kvotu čisté hodnoty nemovitosti podle stavu ze dne 1. března 1919. Odhadní cena, v exekučním řízení zjištěná, může se od hodnoty ze dne 1. března 1919 — bez ohledu na všeobecné, v různých krajích ovšem různé změny v cenách nemovitostí — podstatně, nahoru i dolů, odchylovati pro zvláštní poměry nemovitosti, zejména pro změny v jejím stavebním rozsahu a stavu. Podobně mohlo knihovní zatížení nemovitostí od 1. března 1919 doznati značných změn. Ty z knihovního výtahu zjištěti nelze, protože z něho podle §u 133 ex. ř. a §u 36 nař. ze dne 12. ledna 1872 ř. z. čís. 5, vymazané položky nejsou patrný. Mimo to zůstávají mnohdy i zaplacené knihovní dluhy v pozemkové knize bezdůvodně váznouti. Ježto tedy ani podle podané přihlášky ani podle listin v §§ 210 a 214 ex. ř. vypočítaných soudu nebylo lze posouditi, pokud nárok na přihlášenu dávku z majetku jest po právu, a exekuční soud není oprávněn, by z úřední moci doplňoval nedostatečnou přihlášku, dokonce bez účasti stran a mimo rozvrhové řízení, ať již jde o přihlášku veřejného úřadu neb osoby soukromé, odpovídá napadený postup nižších soudů plně zákonu a stavu věci. Zamítavé usnesení exekučního soudu nebylo závislým ani na návrhu neb odporu stran, ježto soud musí zákonných předpisů šetřiti z moci úřadu, ani na předchozím pokusu, docílití vysvětlení od přítomného zástupce eráru, ježto soud musil předpokládati, že by zástupce eráru, byv, jak nepopřeno, k roku se zákon-

ným poučením podle Šu 210 ex. ř. obeslán, potřebné doklady předložil, kdyby je měl. Že jich skutečně neměl, vysvítá z přílohy k stížnosti finanční prokuratury do usnesení první stolice, kterou přílohou potřebná data — ovšem neúplně — byla bernímu úřadu sdčlena teprve 13. srpna 1923, kdežto rozvrhový rok se konal již 23. března 1923.

Čís. 3979.

Tím, že poštovní spořitelna přijala vplacený peníz, stalo se placení majiteli účtu. Lhostejno, že poštovní spořitelna nepřipsala peníze k dobru majiteli účtu, nýbrž jej poukázala zpět plátcí, jenž ho však neobdržel.

(Rozh. ze dne 13. června 1924, Rv I 379/24.)

Žalobce zaslal žalovanému zboží a připojil k faktuře složenku poštovní spořitelny. Žalovaný vplatil fakturovaný peníz u poštovní spořitelny na účet žalobcův, poštovní spořitelna vplat přijala, nepřipsala ho však k dobru na účtu žalobcově, nýbrž poukázala jej zpět žalovanému, jenž ho neobdržel. Žalobě o zaplacení kupní ceny procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dle Šu 1424 obč. zák. musí dluh zaplacen býti věřiteli nebo jeho k příjmu zmocněnému plnomocníku (§ 1008 obč. zák.), což znamená, že příjem plnomocníka platí za příjem věřitele sama (§ 1017 obč. zák.). Zda plnomocník knihy vede či nevede, a, vede-li, zde příjem zapsal či nezapsal, zda věřitele o příjmu vyrozuměl a zda mu peníze odvedl či nikoli, jest již zcela lhostejno, protože příjmem plnomocníka, platícím za příjem věřitele sama, dluh pominul podle Šu 1412 obč. zák. To se ale v tomto případě stalo, neboť poštovní spořitelna, která byla plnomocníkem žalobcovým, k příjmu oprávněným, poněvadž žalobce měl u ní šekové konto a žalovanému složenku poštovní spořitelny za účelem splacení dlužného peníze zaslal, sporný peníz od žalovaného přijala, čímž dluh jeho pominul. Lhostejno jest, že poštovní spořitelna peníz ten žalobci k dobru nepřipsala, nýbrž jej, ať z jakékoliv příčiny, potom žalovanému zase zpět poukázala. Neboť když příjmem, t. j. vplacením u pošty, dluh pominul, nemohl pozdější jakoukoli manipulací u pošty, kterou by žalobci dispoice penízem tím znemožněna byla, obživit. Jedině v tom případě, že by byl žalovaný peníz ten přijal zase zpět, byl by dluh obživl, neboť v tomto zpětpřijetí peněz, již splacených, bylo by spatřovati zrušení placení obojstranným souhlasem, jenž u věřitele by se byl projevil zpětzasláním a u dlužníka zpětpřijetím zaplaceného peníze. K tomuto souhlasnému zrušení však nedošlo, protože odvolací soud zjistil, že žalovaný peníze zaplaceného nazpět neobdržel. Zjištění toto arci dovolatel napadá, avšak to jest podle Šu 503 c. ř. s. nepřipustno. Doložiti jest, že nález rep. čís. 228 hořejší otázky se netýče, nýbrž Šu 1395 obč. zák., a mimo to dovolatel směsuje nepřijetí